

УДК [334.012.61-022.51:657]:34(477)

Хоча Н.В.

*асистент кафедри обліку й аудиту
Львівського національного університету імені Івана Франка***НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ****REGULATORY AND LEGAL FRAMEWORK
OF ACCOUNTING SYSTEM OF SMALL ENTERPRISES****АНОТАЦІЯ**

Досліджено вплив правової регламентації бухгалтерського обліку та податкового законодавства на функціонування облікової системи малих підприємств. На основі цього виділено її підсистеми. Визначено сутність спрощеної системи обліку та звітності, її відмінність від спрощеного обліку доходів та витрат. Запропоновано внести зміни до нормативних актів для вдосконалення спрощеної системи обліку та звітності.

Ключові слова: загальна система обліку, загальна система оподаткування, звітність, мале підприємство, нормативно-правове забезпечення, облікова система, оподаткування, спрощена система обліку, спрощена система оподаткування.

АННОТАЦИЯ

Исследовано влияние правовой регламентации бухгалтерского учета и налогового законодательства на функционирование учетной системы малых предприятий. На основе этого выделены ее подсистемы. Определена сущность упрощенной системы учета и отчетности, ее отличие от упрощенного учета доходов и расходов. Предложено внести изменения в нормативные акты по совершенствованию упрощенной системы учета и отчетности.

Ключевые слова: общая система учета, общая система налогообложения, отчетность, малое предприятие, нормативно-правовое обеспечение, учетная система, налогообложение, упрощенная система учета, упрощенная система налогообложения.

ANNOTATION

In this article the effect of legal regulation of accounting and tax legislation on the functioning of the accounting system of small enterprises was investigated. On this basis, its subsystems were highlighted. The essence of simplified accounting and reporting system and its difference from simplified accounting of revenues and expenses was determined. In this research, it was proposed to amend the regulatory acts to improve the simplified system of accounting and reporting.

Keywords: general accounting system, general system of taxation, reporting, small enterprise, regulatory and legal framework, accounting system, taxation, simplified accounting system, simplified system of taxation.

Постановка проблеми. Середовище, в якому функціонують суб'єкти малого підприємництва України, зазнає змін і ускладнень. Нестабільна політична й економічна ситуація у країні не сприяє збільшенню кількості малих підприємств та покращенню ефективності їх діяльності. Тому зростає роль нормативно-правового регулювання, яке забезпечить створення сприятливих умов для діяльності суб'єктів малого підприємництва. Це стосується і законодавства у сфері обліку й оподаткування малих підприємств, що передбачає спрощення процедури ведення обліку і складання фінансової звітності, сплату єдиного податку та подання податкової

звітності. Проте постійні зміни законодавства, прийняття нових нормативно-правових актів призвело до їх неузгодженості, що негативно впливає на функціонування облікової системи малого підприємства. Тому виникає потреба у вдосконаленні цього законодавства та узгодженні його положень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів нормативно-правового регулювання обліку, звітності та системи оподаткування малих підприємств присвячені праці таких вчених, як: В. Бабіч, К. Безверхий, Т. Гоголь, С. Голов, А. Касич, В. Кубік, О. Макарова, В. Муравська, Н. Ніпорко, А. Поддєрьогін, Л. Сук, Н. Черевик та ін. Проте важливим є подальше вивчення впливу нормативно-правового забезпечення на функціонування облікової системи малого підприємства та його узгодження.

Метою статті є: на основі вивчення нормативно-правового забезпечення функціонування облікової системи малих підприємств, узгодити його положення та виокремити підсистеми такої облікової системи. Реалізація поставленої мети зумовила вирішення таких завдань: вивчення законодавства щодо ведення бухгалтерського обліку на малих підприємствах в Україні; визначення сутності поняття «спрощена система обліку та звітності»; аналіз нормативно-правового регулювання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності; обґрунтування відмінностей понять «спрощена система обліку та звітності» та «спрощена система оподаткування, обліку та звітності»; узгодження положень законодавчих актів щодо порядку застосування спрощеної системи обліку і звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливістю сучасної регламентації ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності малими підприємствами в Україні полягає у її двох варіантності. З одного боку, основними документами, які регламентують систему бухгалтерського обліку в Україні, є:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996.

2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП (С)БО та П (С)БО).

3. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ).

4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій та розроблена до нього Інструкція по застосуванню від 30.11.1999 р. № 291 (загальний План рахунків).

5. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку від 29.12.2000 р. № 356 (МР № 356).

6. Порядок подання фінансової звітності від 28.02.2000 р. № 419.

Ці нормативні документи визначають концептуальні основи, напрями та принципи, згідно яких повинні вести облік всі підприємства, в тому числі і малі. З іншого боку, прийняті документи, які регламентують бухгалтерський облік лише на малих підприємствах. До них відносять:

1. П (С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» від 22.02.2000 р. № 39 (П (С)БО 25).

2. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП).

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва від 19.04.2001 р. № 186 (спрощений План рахунків).

4. Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 25.06.2003 р. № 422 (МР № 422).

5. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 15.06.2011 р. № 720 (МР № 720).

Таким чином, на законодавчому рівні в Україні, з одного боку, передбачено єдине нормативне регулювання для всіх підприємств, а з іншого боку, відбувається певна його диференціація відповідно до розмірів підприємства.

На нашу думку, основним аргументом на користь уніфікації регулювання обліку, незалежно від розмірів підприємства, є можливість порівняння кінцевих результатів діяльності, що визначені на основі єдиних засад відображення облікової інформації. Основним недоліком такого підходу є збільшення навантаження, яке покладається на малі підприємства у вигляді загальних уніфікованих правил обліку.

Можливість вибору одного з двох варіантів пакету нормативного забезпечення щодо ведення обліку суб'єктами малого підприємництва – юридичними особами, стало основним чинником утворення двох його систем: загальної та спрощеної. Тобто, якщо при веденні обліку керуються нормами, передбаченими для малих підприємств, то СМП – юридична особа використовує спрощену систему обліку та звітності, у протилежному випадку – загальну.

Розглянемо порядок використання спрощеної системи обліку та звітності, її нормативно-правове регулювання.

Право на застосування спрощеної системи передбачене Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4]. Так, п. 3 ст. 2 цього Закону визначено, що «суб'єкти підприємницької діяльності, яким відповідно до законодавства надано дозвіл на ведення спрощеного обліку доходів і витрат, ведуть бухгалтерський облік і подають фінансову звітність у порядку, встановленому законодавством про спрощену систему обліку і звітності». Певна нечіткість у формулюванні потребує уточнення:

1) суб'єктів підприємницької діяльності, що мають дозвіл на ведення спрощеного обліку доходів і витрат;

2) розуміння терміну «спрощена система обліку і звітності».

Відповідно до Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [12] та Податкового кодексу України (ПКУ) [3], дозвіл на ведення спрощеного обліку доходів і витрат мають суб'єкти малого підприємництва, в тому числі й малі підприємства. У наведених нормативних актах визначено можливість застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

Зокрема, Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності» (ЗУ № 4014) [5] запропоновано ст. 11 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності» Закону України «Про державну підтримку малого підприємництва» викласти у такій редакції: «Для суб'єктів малого підприємства в порядку, встановленому законодавством України, може застосовуватися:

– спрощена система оподаткування, обліку та звітності;

– спрощена форма бухгалтерського обліку та звітності.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності регламентується Податковим кодексом України.

Порядок ведення бухгалтерського обліку та звітності суб'єктами малого підприємництва визначається Міністерством фінансів України» [5]. Тобто передбачається поділ на спрощену систему оподаткування обліку та звітності, згідно ПКУ та спрощену форму бухгалтерського обліку і звітності, що визначається Міністерством фінансів України. Ототожнення «спрощеної форми бухгалтерського обліку та звітності» зі «спрощеною системою обліку і звітності» – недоречно.

По-перше, форма бухгалтерського обліку – це система облікових регістрів із встановленим порядком реєстрації і узагальнення інформації, а не система обліку, що включає й інші елементи бухгалтерського обліку, крім документації.

По-друге, законодавством, а саме П (С)БО 25, для суб'єктів малого підприємства до-

зволено складати не лише «Спрощений звіт суб'єкта малого підприємництва» за формами № 1-мс та № 2-мс, а також «Баланс» та «Звіт про фінансові результати» за формою № 1-м та формою № 2-м, що не відповідає визначенню спрощеної звітності, запропонованому у Законі № 4014 [5].

22 березня 2012 р. прийнято Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», внаслідок чого Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» втратив чинність. У цьому законі зазначено, що «до основних напрямів державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні належать:

1) удосконалення та спрощення порядку ведення обліку в цілях оподаткування;

2) запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності для суб'єктів малого підприємництва, що відповідають критеріям, встановленим у податковому законодавстві» [12].

Тут можна стверджувати, що ці напрями державної політики підтримки малого підприємства стосуються спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, що регламентується ПКУ, а не спрощеної системи обліку та звітності.

Варто розглянути визначення у вітчизняному законодавстві поняття «спрощена система оподаткування, обліку та звітності» та «спрощена система обліку та звітності».

На відміну від податкового законодавства, що встановлює порядок нарахування і сплати єдиного податку, немає єдиного нормативного документа, який визначає поняття «спрощена система обліку і звітності» та регламентує порядок її застосування. Виокремлення і регулювання спрощених процедур ведення обліку, що призначені безпосередньо для малих підприємств зустрічаємо у: П (С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства» від 22.02.2000 р. № 39 [10], Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємства від 19.04.2001р. № 186 [11], Методичних рекомендаціях по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 25.06.2003 р. № 422 [8] та Методичних рекомендаціях із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 15.06.2011 р. № 720 [7].

Вивчення і узагальнення положень таких нормативних документів дозволяє уточнити поняття «спрощена система обліку і звітності», визначене у попередніх публікаціях [15]. Спрощена система обліку і звітності – це комплекс процедур, що пов'язаний із законодавчо встановленим спрощеним використанням окремих елементів методу обліку (рахунки, подвійний запис, документація, оцінка і звітність) для безперервного і взаємопов'язаного

відображення об'єктів обліку малого підприємства з метою полегшення роботи облікових працівників при веденні обліку та складанні фінансової звітності.

Варто розглянути можливість застосування вітчизняними малими підприємствами Міжнародного стандарту фінансової звітності для малих і середніх підприємств [2]. Малі підприємства, що відповідають критеріям зазначеним у п.1.2 розділу 1 МСФЗ для МСП складають повний комплект фінансових звітів («Звіт про фінансовий стан на дату звітності» (баланс); «Звіт про сукупний дохід за звітний період» або окремий «Звіт про прибутки та збитки» і окремий «Звіт про сукупний дохід»; «Звіт про зміни у власному капіталі за звітний період»; «Звіт про рух грошових коштів за звітний період»; «Примітки», що містять стисле викладення значної облікової політики та іншу пояснювальну інформацію). Зважаючи на це, у п. 1 розд. IV НП (С)БО 1 зазначено, «що підприємства, які для складання фінансової звітності застосовують МСФЗ для МСП, використовують форми звітів, затверджені цим стандартом» [9]. Це вказує на те, що використання МСФЗ для МСП, на відміну від П (С)БО 25, не дозволяє використовувати скорочену за показниками фінансову звітність у складі «Балансу» та «Звіту про фінансові результати», а лише визначає деякі відмінності у веденні обліку малими підприємствами. Тому регламентація обліку відповідно до МСФЗ для МСП визначає належність суб'єкта малого підприємства до категорії малих підприємств, які ведуть облік, за загальною системою обліку і звітності.

Наступним етапом є вивчення нормативно-правового регулювання та визначення поняття «спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності» малих підприємств. Регламентацію цієї системи умовно можна поділити на два періоди:

Перший період: 1998–2011 рр.

Другий період: починаючи з 2012 р. по теперішній час.

Для першого періоду характерною є регламентація спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, згідно Указу президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємства» від 03.07.98 р. № 727 (втратив чинність), що передбачало заміну сплати податків і зборів сплатою єдиного податку. Основою застосування спрощеної системи оподаткування обліку та звітності була сплата єдиного податку за ставкою 6 або 10%, ведення Книги обліку доходів і витрат та складання Розрахунку сплати єдиного податку суб'єктом малого підприємства – юридичною особою.

Проте не всі СМП – юридичні особи могли стати платниками єдиного податку, оскільки існували обмеження, визначені Законом України «Про державну підтримку малого підприємства від 19.10.2000 р. № 2063 [6] і Указом

№ 727 [13], досліджені нами у попередніх публікаціях [14].

Другий період нормативно-правового регулювання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності пов'язаний із набуттям чинності ПКУ та Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» (ЗУ № 4618) [12].

Прийняття ПКУ сприяло вирішенню зазначених розбіжностей, зокрема, порядок застосування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності та справляння єдиного податку регламентується гл. 1 розд. XIV цього Кодексу.

Так, у п.2 ст. 291 ПКУ вперше визначено, що «спрощена система оподаткування, обліку та звітності – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених п. 297.1 ст. 297 ПКУ, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених цією главою, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності» [3].

Тому доцільно розглянути:

1) суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб, які мають право сплачувати єдиний податок;

2) порядок одночасного ведення спрощеного обліку та звітності.

Спрощену систему оподаткування, обліку та звітності можуть самостійно обрати суб'єкти малого підприємництва, якщо вони відповідають вимогам, встановленим гл. 1 розд. XIV ПКУ та реєструються платниками єдиного податку. Всіх суб'єктів підприємницької діяльності, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності поділяють на 4 групи. До 3 групи належать «юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 20 млн гривень». Обмежень щодо середньооблікової чисельності працівників для цієї групи у ПКУ не встановлено.

Проте, окрім кількісних параметрів, що надають можливість застосовувати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, п. 5 ст. 291 ПКУ передбачено низку обмежень щодо видів діяльності, які здійснюють СМП – юридичні особи, що не дозволяють їм сплачувати єдиний податок.

Таким чином, ПКУ збільшено величину доходу, що дозволяє перейти до сплати єдиного податку, розширено перелік обмежень щодо застосування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності, за видами діяльності, уточнено обмеження, які стосуються структури статутного капіталу підприємства, а також можливості сплати єдиного податку структурними підрозділами суб'єкта господарювання.

Спостерігаємо розбіжності між ПКУ та ЗУ № 4618 щодо права застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Це стосується відсутності обмеження щодо серед-

ньооблікової кількості працівників у ПКУ, що має місце у ЗУ № 4618 з посиланням на Господарський кодекс України [1].

Порядок ведення обліку і складання звітності платниками єдиного податку регламентовано ст. 296 ПКУ. Так, пп. 3 п. 1 ст. 296 визначено, що платники єдиного податку третьої групи використовують дані спрощеного бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат з урахуванням положень п. 44.2, 44.3 ст. 44 ПКУ. Відповідно, п. 44.2 ст. 44 цього Кодексу визначає, що «платники єдиного податку – юридичні особи ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат з метою обрахунку об'єкта оподаткування за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику» [3].

Тобто, на відміну від платників єдиного податку – фізичних осіб – першої, другої, а також третьої груп, що не є платниками ПДВ, які ведуть Книгу обліку доходів та СМП третьої групи, що є платниками ПДВ та ведуть Книгу обліку доходів та витрат, для СМП третьої групи – юридичних осіб у ПКУ не передбачено окремого реєстру або системи реєстрів для ведення обліку з метою визначення об'єкта оподаткування. Також чітко не затверджено передбаченої у п. 44.2 статті 44 цього Кодексу методики ведення спрощеного бухгалтерського обліку доходів та витрат з метою обрахунку об'єкта оподаткування.

Щодо звітності, то у статті 296.3 ПКУ вказано, що платники ЄП третьої групи подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строки, встановлені для квартального податкового (звітного) періоду [3].

Таким чином, поняття «спрощена система оподаткування, обліку і звітності» і «спрощена система обліку і звітності» не тотожні поняття. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності визначає порядок сплати єдиного податку та подання податкової звітності – декларації платника єдиного податку. Ст. 44.2 ПКУ передбачено ведення спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат, що є лише частиною спрощеної системи обліку і звітності, тому ці поняття також не можна ототожнювати.

Ототожнення спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат та спрощеної системи обліку і звітності спостерігаємо у пункті 1. ст. 4 ЗУ № 4618, яким передбачено удосконалення і спрощення ведення обліку лише в цілях оподаткування, що значно обмежує інформаційні можливості спрощеної системи обліку і звітності малого підприємства.

На нашу думку, ототожнення у нормативних документах спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат та спрощеної системи обліку і звітності відбулося внаслідок дії ст. 154.6 ПКУ, яка передбачала нульову ставку оподаткування податком на прибуток для підприємств, у яких:

1) дохід за кожний звітний період наростаючим підсумком з початку року не перевищував 3 млн грн;

2) нарахована за кожен місяць звітного періоду заробітна плата (дохід) працівників, які перебувають з ним у трудових відносинах не менша розміру двох мінімальних зарплат, встановлених законодавством;

3) відповідають одному з наступних критеріїв:

– створені після 01.04.2011 року;

– діючі, у яких протягом трьох попередніх років послідовно щорічний обсяг доходів не перевищував 3 млн грн, а середньооблікова кількість працівників протягом цього періоду перебувала у межах 20 осіб;

– які були зареєстровані платниками єдиного податку в установленому законодавством порядку в період до набрання чинності ПКУ та у яких за останній календарний рік обсяг виручки від реалізації продукції був менший 1 млн грн, а середньооблікова кількість працівників становила 50 осіб [3].

Посилання на цю статтю ПКУ передбачає можливість ведення спрощеного обліку доходів та витрат малими підприємствами, які відповідають зазначеним критеріям та не зареєстровані платниками ПДВ, що у свою чергу дозволяє їм використовувати МР № 720 та складати «Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» відповідно до П (С)БО 25. Також для цієї категорії підприємств п.8 П (С)БО 25 передбачено деякі спрощення у веденні обліку та дозволено визнавати доходи та витрати відповідно до вимог ПКУ.

Таким чином, ведення обліку у реєстрах, визначених МР № 720 та складання «Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва» з урахуванням вимог п.8 і 9 П (С)БО 25 є ознаками методики ведення спрощеного бухгалтерського обліку доходів та витрат для об'єкта оподаткування, затверджені Міністерством фінансів України. У спрощеній системі обліку і звітності утворилася підсистема, пов'язана зі спрощеним обліком доходів та витрат для категорії підприємств, визначених ст. 154.6 ПКУ та не зареєстрованих платниками ПДВ. Проте у зв'язку зі внесенням змін до ПКУ ст.154.6 вилучено, а в інших нормативних документах залишилося посилання на цю статтю. Тому одним із чинників, який визначає можливість застосування спрощеного обліку доходів і витрат, є відсутність у СМП реєстрації платника ПДВ, якщо обсяг операцій з постачання товарів (послуг) за останні 12 місяців не перевищує 1 млн грн без ПДВ.

Враховуючи наведені аргументи, пропонуємо у ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4] включити визначення спрощеної системи обліку і звітності, запропоноване нами, а п. 3 ст. 2 викласти у такій редакції: «Суб'єкти підприємницької діяльності, що відповідно до Господарського кодексу України визнані малими та

мікропідприємствами, ведуть бухгалтерський облік і подають фінансову звітність у порядку, передбаченому законодавством про спрощену систему обліку та звітності».

Також у пункті 1. ст. 4 Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» передбачити, що одним із напрямів державної політики є запровадження спрощеної системи обліку та звітності для суб'єктів малого підприємництва – юридичних осіб.

Висновки. Нормативно-правове забезпечення обліку СМП-юридичних осіб дозволяє виділити дві підсистеми облікової системи малого підприємства: загальну систему обліку та звітності і спрощену систему обліку та звітності, у якій ще виділено підсистему для спрощеного обліку доходів і витрат. Доведено відмінність понять «спрощена система оподаткування, обліку і звітності» і «спрощена система обліку і звітності», а також спрощений облік доходів та витрат і спрощена система обліку і звітності. У зв'язку з цим подано авторське визначення спрощеної системи обліку і звітності та запропоновано внести зміни у нормативні акти, які на законодавчому рівні визначають право на застосування цієї системи.

Перспективами подальших досліджень є удосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування облікової системи малих підприємств, зокрема спрощеної системи обліку та звітності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] / Кодекс України від 16.01.2003 року № 436-IV [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print1430143324535532>.
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП) [Електронний ресурс] / Міжнародний стандарт від 01.01.2013 року [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://www.ifrs.org/IFRS-for-SMEs/Documents/IFRS-for-SMEs-UKR.pdf>.
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / Кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1397422968999812>.
4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] / Закон України від 16.07.1999 року № 996-XIV [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14/print1397422968999812>.
5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності [Електронний ресурс] / Закон України від 04.11.2011 року № 4014 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4014-17/print1430918580647513>.
6. Про державну підтримку малого підприємництва [Електронний ресурс] / Закон України від 19.10.2000 року № 2063-III XIV [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2063-14/print1385404084334370>.

7. Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 року № 720 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=311243.
8. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/minfin/control/uk/publish/article?art_id=32333.
9. Про затвердження Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року № 73 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/print1385404084334370>.
10. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 року № 39 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00/print1430143324535532>.
11. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 року № 186 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01/print1397422968999812>.
12. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні [Електронний ресурс] / Закон України від 22.03.2012 року № 4618-УІ [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17/print1397422968999812>.
13. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] / Указ Президента України від 03.07.1998 року № 727/98 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/727/98/print1430143324535532>.
14. Хоча Н.В. Аналіз нормативно-правового регулювання діяльності суб'єктів малого підприємництва: сучасний стан та перспективи / Н.В. Хоча // Формування ринкової економіки в Україні. Наук. зб. за ред. З.Г. Ватаманюка. Спецвипуск 14. – Львів: Інтерєко, 2004. – С. 618-625.
15. Хоча Н.В. Спрощена система обліку та звітності малих підприємств: проблеми трактування і регулювання / Н.В. Хоча // Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства: тези допов. наук.-практ. конф. (м. Львів, 26-28 квіт. 2012 р.). – Львів: Львівська політехніка, 2012. – С. 337-340.